Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0104

“Global Gateway”: pagātnes ietekme un turpmākā virzība

Eiropas Parlamenta 2026. gada 26. marta rezolūcija par *“Global Gateway”*: pagātnes ietekme un turpmākā virzība (2025/2073(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 21. pantu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 208. pantu un 322. panta 1. punktu,

– ņemot vērā Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju, Eiropas Parlamenta un Komisijas 2017. gada 30. jūnija kopīgo paziņojumu “Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību “Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne””[1],

– ņemot vērā Padomes un Komisijas apstiprināto Eiropas konsensu par humāno palīdzību, kā arī humānās palīdzības, attīstības un miera saikni,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 9. jūnija Regulu (ES) 2021/947, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009[2] (*NDICI* – “Eiropa pasaulē” regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1529 (2021. gada 15. septembris), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*)[3],

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 25. novembra kopīgo

---

1 OV C 210, 30.6.2017., 1. lpp.
2 OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.
3 OV L 330, 20.9.2021., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

paziņojumu “ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāns (*GAP*) III – vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā” (JOIN(2020)0017),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2021. gada 16. septembra kopīgo paziņojumu “ES stratēģija sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā” (JOIN(2021)0024),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2021. gada 1. decembra kopīgo paziņojumu “*Global Gateway*” (JOIN(2021)0030),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2024. gada 2. oktobra kopīgo paziņojumu “Eiropas komanda ilgtspējīgu starptautisko partnerību veidošanai” (JOIN(2024)0025),

– ņemot vērā ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2020–2024),

– ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru un tā nozīmi iekļaujošai, ilgtspējīgai un taisnīgai ekonomikas attīstībai,

– ņemot vērā ES Globālās veselības stratēģiju,

– ņemot vērā Padomes 2010. gada 26. jūlija lēmumu, ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību[4],

– ņemot vērā Padomes 2022. gada 28. oktobra dienesta vēstuli par darba vienošanos “*Global Gateway*” pārvaldības jomā,

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 21. jūnija secinājumus par instrumenta *NDICI* – “Eiropa pasaulē” vidusposma novērtējumu un 2023. gada 21. novembra secinājumus par Eiropas komandas pieeju,

– ņemot vērā Padomes 2025. gada 20. oktobra secinājumus par ES stratēģijas sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā īstenošanu,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido instrumentu “Eiropa pasaulē” (COM(2025)0551),

– ņemot vērā 2024. gada 12. decembrī publicēto Eiropas Revīzijas palātas Atzinumu 03/2024, kas pievienots Komisijas novērtējumam par Ārējās darbības garantiju,

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2025. gada 16. septembra Īpašo ziņojumu 17/2025 “ES tirdzniecības atbalsts vismazāk attīstītajām

---

4 OV L 201, 3.8.2010., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

valstīm: vajadzības tiek risinātas, bet ES finansējums neatbilst 2030. gada mērķrādītājam”,

– ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*), kas Eiropas Savienībā stājās spēkā 2011. gada 22. janvārī saskaņā ar Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmumu 2010/48/EK,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 2015. gada 25. septembra rezolūciju Nr. 70/1 “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam” (Programma 2030. gadam), kura pieņemta ANO ilgtspējīgas attīstības samitā Ņujorkā un ar kuru nosaka ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM),

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros 2015. gada 12. decembrī pieņemto Parīzes nolīgumu, jo īpaši tā noteikumus par pielāgošanos, noturību un atbalstu visneaizsargātākajām valstīm,

– ņemot vērā Dohā 2025. gada 4.–6. novembrī notikušā Otrā pasaules samita par sociālo attīstību secinājumus, kuros atkārtoti apstiprināts, ka galvenā nozīme ir sociālajai attīstībai, vispārējai sociālajai aizsardzībai un cīņai pret nabadzību un nevienlīdzību, kas ir būtiski ilgtspējīgas attīstības pīlāri,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības sadarbības sistēmu (*UNSDCF*) kā galveno valsts līmeņa plānošanas un īstenošanas instrumentu ANO attīstības darbībām,

– ņemot vērā Adisabebas rīcības programmu par attīstības finansēšanu, kas pieņemta Adisabebā (Etiopija) no 2015. gada 13. jūlija līdz 16. jūlijam notikušajā 3. Starptautiskajā konferencē par attīstības finansēšanu, un Seviļas saistību noslēguma dokumentu, kas pieņemts Seviļā (Spānija) no 2025. gada 30. jūnija līdz 3. jūlijam notikušajā 4. Starptautiskajā konferencē par attīstības finansēšanu,

– ņemot vērā 2025. gada 20. novembrī parakstīto projektu saprašanās memorandam starp ES un Dienvidāfrikas Republiku par tīras tirdzniecības un investīciju partnerību,

– ņemot vērā 2025. gada 20. novembrī parakstīto saprašanās memorandu, kas Eiropas Savienības vārdā parakstīts ar Dienvidāfrikas Republiku un ar ko izveido stratēģisku partnerību ilgtspējīgu minerālizejvielu un metālu vērtības ķēžu jomā,

– ņemot vērā 2021. gada 21. janvāra rezolūciju par savienojamību un ES un Āzijas attiecībām[5],

---

5 OV C 456, 10.11.2021., 117. lpp.

– ņemot vērā 2022. gada 24. novembra rezolūciju par turpmāko Eiropas finanšu arhitektūru attīstībai[6],

– ņemot vērā 2023. gada 12. decembra rezolūciju par Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta "Eiropa pasaulē" īstenošanu[7],

– ņemot vērā 2024. gada 17. janvāra rezolūciju par drošības un aizsardzības jautājumiem saistībā ar Ķīnas ietekmi uz kritisko infrastruktūru Eiropas Savienībā[8],

– ņemot vērā 2024. gada 17. janvāra rezolūciju par visaptverošas Eiropas ostu stratēģijas veidošanu[9],

– ņemot vērā 2025. gada 2. aprīļa rezolūciju par 2024. gada ziņojumu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu[10],

– ņemot vērā 2025. gada 2. aprīļa rezolūciju par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā – 2024. gada ziņojums[11],

– ņemot vērā 2025. gada 6. maija rezolūciju par 2023. gada ziņojumu par Eiropas Investīciju bankas finansiālās darbības kontroli[12],

– ņemot vērā 2025. gada 7. maija lēmumu par Eiropas Savienības 2023. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, III iedaļa — Komisija un izpildaģentūras un devītais, desmitais un vienpadsmitais Eiropas Attīstības fonds[13],

– ņemot vērā 2025. gada 9. jūlija rezolūciju par ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu un izpildi 2025. gadā gaidāmā Augsta līmeņa politiskā foruma kontekstā[14],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

---

6 OV C 167, 11.5.2023., 57. lpp.
7 OV C, C/2024/4163, 2.8.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4163/oj.
8 OV C, C/2024/5719, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5719/oj.
9 OV C, C/2024/5716, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5716/oj.
10 OV C, C/2025/4388, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4388/oj.
11 OV C, C/2025/4390, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
12 OV C, C/2026/574, 24.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/574/oj.
13 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0077.
14 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0159.

– ņemot vērā Ārlietu komitejas un Attīstības komitejas kopīgās apspriedes saskaņā ar Reglamenta 59. pantu,

– ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Ārlietu komitejas un Attīstības komitejas ziņojumu (A10-0045/2026),

A. tā kā stratēģija "*Global Gateway*" tika izveidota 2021. gada 1. decembrī ar mērķi padarīt to par ES vadošo satvaru ilgtspējīgas savienotības un globālo investīciju jomā un alternatīvu Ķīnas iniciatīvai "Viena josla, viens ceļš", kā arī saskaņot to ar starptautiskās sabiedrības plašāko mērķi izmantot privātā sektora iesaisti, lai attīstības finansējumu palielinātu no "miljardiem uz triljoniem" nolūkā pievērsties izmaksu ziņā dārgākajiem IAM aspektiem; tā kā tā ir stratēģija un politikas iniciatīva un nav instruments vai regula pati par sevi; tā kā "*Global Gateway*" tiesiskais regulējums un finansējums ir balstīts ES ārējās darbības, jo īpaši ES attīstības sadarbības politikas un budžeta un, konkrētāk, instrumenta *NDICI* – "Eiropa pasaulē", finanšu arhitektūrā;

B. tā kā pieaugošas ģeopolitiskās sāncensības un nenoteiktības apstākļos stratēģija "*Global Gateway*" (ja tā tiks pareizi piemērota un izklāstīta) palielinās ES ģeopolitisko ietekmi un pamanāmību globālajā arēnā, veicinot viedas, tīras un drošas saiknes starp ES un tās partneriem digitālo tehnoloģiju, enerģētikas un transporta jomā un stiprinot veselības, izglītības un pētniecības sistēmas visā pasaulē saskaņā ar Programmu 2030. gadam un attiecīgajiem IAM, kā arī atjaunojot Eiropas rūpniecības konkurētspēju, samazinot tās atkarību kritiski svarīgās nozarēs un līdzsvarojot Ķīnas pieaugošo ietekmi;

C. tā kā ES tālākie reģioni un aizjūras zemes un teritorijas (AZT) atrodas "*Global Gateway*" projektu izstrādei stratēģiski svarīgu teritoriju tuvumā; tā kā šo teritoriju attīstība pozitīvi ietekmē tālāko reģionu un AZT drošību un labklājību;

D. tā kā no "*Global Gateway*" paredzētā ES finansējuma labumu nedrīkst gūt struktūras, kas apdraud Eiropas drošību un ekonomiskās intereses, tostarp uzņēmumi, uz kuriem attiecas ES sankcijas, valstij piederoši vai valsts kontrolēti sistēmisku sāncenšu uzņēmumi vai ekonomikas operatori, kas iesaistīti sankciju apiešanā, divējāda lietojuma preču nodošanā Krievijai vai citās naidīgās darbībās; tā kā ES noteikto ierobežojošo pasākumu pilnīgai izpildei un ticamiem centieniem novērst sankciju apiešanu vajadzētu būt priekšnoteikumam dalībai "*Global Gateway*" projektos;

E. tā kā ģeopolitiskā ietekme un spēja noslēgt ilgtermiņa partnerības, kas ir savstarpēji izdevīgas, lielā mērā ir atkarīga no ekonomiskā spēka, piekļuves tirgiem, institucionālām spējām un savstarpēji saskaņotiem ceļvežiem; tā kā "*Global Gateway*" partnerībai un investīcijām būtu jābalstās uz savstarpīgumu, kā arī uzskatāmiem un konkrētiem savstarpējiem ieguvumiem un interesēm; tā kā, pārejot

no līdzekļu devēja un saņēmēja attiecībām uz savstarpēji izdevīgām ieguldījumu partnerībām, būs vajadzīgi jauni risinājumi, kas pielāgoti konkrētiem apstākļiem;

F. tā kā savstarpējā atkarība digitālajās, enerģētikas un piegādes ķēdēs rada gan iespējas, gan neaizsargātību ES; tā kā efektīva privātā sektora iesaiste un projektu īstenošana, pienācīgs finansējums un cieša koordinācija ar partneriem, tostarp pilsonisko sabiedrību, veicina ES kā globāla dalībnieka uzticamību;

G. tā kā ES interesēs ir veicināt sociālo, ekonomisko, cilvēces un vides attīstību, tostarp izmantojot partnerības ar pilsonisko sabiedrību, pastiprinātu diplomātiju un sadarbību uzņēmējdarbības jomā;

H. tā kā ES attīstības sadarbības galvenais mērķis, kā noteikts LESD 208. pantā, ir nabadzības mazināšana un ilgtermiņa izskaušana, kam nepieciešami ieguldījumi un sadarbība izglītības, darbvietu radīšanas, veselības un sociālās aizsardzības jomā, lai nodrošinātu Programmas 2030. gadam un IAM sasniegšanu, vienlaikus aizsargājot un veicinot ES ģeopolitiskās intereses;

I. tā kā *NDICI* – "Eiropa pasaulē" ir skaidri noteikti kvantitatīvie mērķi attiecībā uz cilvēces attīstību, dzimumu līdztiesību un klimatrīcību; tā kā "*Global Gateway*" ietver apņemšanos ievērot augstus cilvēktiesību, sociālo tiesību un darba ņēmēju tiesību standartus un pārredzamību un izveidot partnerības uz vienlīdzības, nevis atkarības pamata, kā arī piedāvāt demokrātisku investīciju programmu;

J. tā kā ilgtspējīgi, uz vērtībām balstīti ieguldījumi partnervalstīs veicina globālo stabilitāti un drošību; tā kā 23 % pasaules iedzīvotāju dzīvo nestabilos apstākļos; tā kā ES stratēģiskajās interesēs joprojām ir izmantot īpašus instrumentus, lai iesaistītos nestabilās un konfliktu skartās valstīs, tostarp izmantojot "*Global Gateway*"; tā kā publiskā un privātā sektora partnerības un infrastruktūras projekti šādās valstīs var būt sekmīgi un tiem var būt būtiska pozitīva ietekme, ja tie ir pareizi izstrādāti;

K. tā kā IAM investīciju nepietiekamība jaunattīstības valstīs pašlaik ir 4 triljoni USD gadā; tā kā privātā sektora apņemšanās sasniegt IAM ir iespēja paplašināt attīstības darbību mērogu un palielināt to ilgtspēju, radot pienācīgas darbvietas, stimulējot ekonomikas attīstību un izskaužot nabadzību;

L. tā kā ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās izlietot 0,7 % no to nacionālā kopienākuma oficiālajai attīstības palīdzībai (OAP), kas paredzēta, lai veicinātu jaunattīstības valstu ekonomisko attīstību un labklājību; tā kā ģeopolitiskie apsvērumi nedrīkst būt svarīgāki par attīstības efektivitātes principiem vai izkropļot partnervalstu prioritātes;

M. tā kā ilgstošus rezultātus nevar sasniegt bez partnervalstu apņemšanās ilgtermiņā stiprināt demokrātisko attīstību;

N. tā kā “*Global Gateway*” panākumi ir atkarīgi no Eiropas komandas pieejas, kas pēdējo trīs gadu laikā ir centusies apliecināt līdzatbildību, apņemšanos un vienotāku ES nostāju pasaulē; tā kā Eiropas komandas koncepciju varētu vēl vairāk uzlabot attiecībā uz kopīgu plānošanu, projektu izstrādi, pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un ieinteresēto personu iekļaušanu;

O. tā kā daži “*Global Gateway*” pamatprojekti jau ir noteikti par prioritātēm G7 partnerības globālajai infrastruktūrai un investīcijām ietvaros;

P. tā kā dažas dalībvalstis ir izstrādājušas valsts partnerības plānus; tā kā dalībvalstis tiek mudinātas apmainīties ar paraugpraksi;

Q. tā kā Parlaments ir atzinīgi novērtējis “*Global Gateway*” kā saskaņotu ES reakciju uz globālām problēmām, vienlaikus norādot uz trūkumiem tās pārvaldībā, tostarp saskaņošanā ar partnervalstu prioritātēm, ietekmi, ieinteresēto personu iesaisti un pārredzamību, kā arī regulāras ziņošanas trūkumu par pamatiniciatīvu ietekmi; tā kā “*Global Gateway*” lēmumu pieņemšanas process nav noteikts tiesību aktos, bet to reglamentē Komisijas iekšējās procedūras un Padomes lēmumi;

R. tā kā Parlamentam būtu pilnībā jāīsteno sava ietekme, pildot demokrātiskās kontroles funkcijas “*Global Gateway*” politikā un pārvaldībā un nodrošinot pārskatatbildību projektu izvērtēšanā;

S. tā kā saskaņā ar pašreizējo “*Global Gateway*” stratēģiju vēlētām struktūrām saņēmējvalstīs, tostarp parlamentiem, kā arī pilsoniskajai sabiedrībai un neatkarīgajiem ekspertiem, nav aktīvas lomas lēmumu pieņemšanā vai uzraudzībā un pārskatatbildības nodrošināšanā;

T. tā kā sabiedrībai ir ierobežota piekļuve informācijai par “*Global Gateway*” projektiem;

U. tā kā mērķi un labāki uzraudzības un novērtēšanas instrumenti varētu palīdzēt novērtēt projektu ieguldījumu attīstības mērķu sasniegšanā un novērst negatīvu ietekmi saņēmējvalstīs,

Izvērtējums, stratēģiskie mērķi un redzējums

1. atgādina, ka iniciatīva “*Global Gateway*” ir stratēģiska ģeopolitiska koncepcija, kurā apvienota ārpolitika, ekonomikas un attīstības politika, arī ES saistības klimata aizsardzības un pielāgošanās pasākumu jomā, digitālā pārveide, veselība un izglītība, un kuras mērķis ir izveidot stratēģiskas un savstarpēji izdevīgas ilgtermiņa partnerības konkrētā nolūkā veidot un nodrošināt piegādes ķēdes un noturību gan ES, gan partnervalstīs, it īpaši, vairāk iesaistot privāto sektoru; uzsver, ka iniciatīvai “*Global Gateway*” būtu jākļūst par ilgtermiņa stratēģiju, kuras pamatā ir visas valdības pieeja; šajā sakarībā atzinīgi vērtē pāreju no līdzekļu devēju un saņēmēju modeļa uz vienlīdzīgām partnerattiecībām; uzsver, ka galvenā uzmanība būtu

jāpievērš pārdomātiem ieguldījumiem kvalitatīvā infrastruktūrā, ievērojot augstus sociālos un vides standartus un saskaņojot tos ar ES interesēm un vērtībām, tostarp tiesiskumu, cilvēktiesībām un attiecīgajām starptautiskajām normām un standartiem; uzsver, ka koordinācija ar starptautiskajām iestādēm, privātā sektora iesaiste un pielāgota stratēģiskā komunikācija, tostarp saņēmējvalstīs, ir būtiska, lai instruments sasniegtu vēlamo mērogu;

2. uzsver, ka jaunas ģeostratēģiskas problēmas, piemēram, notiekošais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, kā arī Ķīnas un Krievijas pieaugošā ietekme un uzstājība, Amerikas Savienoto Valstu Starptautiskās attīstības aģentūras (*USAID*) likvidēšana un OAP samazinājumu turpināšana, tostarp vairākās ES dalībvalstīs, ir radījušas ievērojamu finansējuma trūkumu būtisku sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā; uzsver, ka ES ārpolitikas, drošības politikas un attīstības jomas dalībniekiem ir labāk jāizmanto ierobežotie resursi un labāk jākoordinē savas darbības, lai palielinātu sviras efektu, ES klātbūtni, ietekmi un pamanāmību visā pasaulē, izmantojot savstarpēji izdevīgus ieguldījumus, veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi partnervalstīs, uzlabotu līdztiesību un vietējo kopienu iztikas līdzekļus un progresu IAM sasniegšanā;

3. secina, ka "*Global Gateway*" ir potenciāls papildināt, veicināt un stiprināt ilgtspējīgas Eiropas investīcijas pasaules mērogā, kas partnervalstīm sniedz iespēju attīstīt savu rūpniecību un radīt pievienoto vērtību un pienācīgas darbvietas, kā arī nodrošināt šīm valstīm piekļuvi vadošajiem tirgiem Eiropas Savienībā; uzsver, ka ilgtermiņa partnerības, ko ES piedāvā "*Global Gateway*" ietvaros, var radīt patiesu alternatīvu piedāvājumu partnervalstīm attiecībā uz to attīstības un ekonomikas mērķiem, vienlaikus arī palīdzot sasniegt ES visaptverošos mērķus attiecībā uz konkurētspēju, noturību, diversifikāciju un stratēģisko autonomiju, kā arī sasniegt kopīgi saskaņotos starptautiskos mērķus;

4. pieņem zināšanai Komisijas priekšsēdētājas politisko gribu 2024.–2029. gada sasaukuma laikā izvērst stratēģiju "*Global Gateway*"; norāda, ka Padome kopš 2022. gada ir apstiprinājusi vairāk nekā 250 pamatprojektus; turklāt norāda, ka saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju līdz 2024. gada beigām bija mobilizēti 306 miljardi EUR; pauž nožēlu par to, ka trūkst skaidrības un pārredzamības attiecībā uz finansējuma pārskatu un to, kā šis skaitlis – 306 miljardi EUR – ir sasniegts;

5. norāda, ka projektu atlasē ir izmantota pārāk centralizēta lejupēja pieeja bez pietiekamas ieinteresēto personu iesaistes; norāda, ka "*Global Gateway*" projektu koncepcija un kritēriji joprojām ir neskaidri gan dalībvalstīm, gan partnervalstīm; uzsver, ka ir svarīgi dot priekšroku modelim, kurā pieprasījums partnervalstīs tiek saskaņots ar Eiropas uzņēmumu piedāvājumiem saskaņā ar ES ārpolitikas, ekonomikas un attīstības mērķiem un starptautiskajām saistībām, jo īpaši Programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu;

6. pieņem zināšanai, ka stratēģijas "*Global Gateway*" pamatā ir *NDICI* – "Eiropa pasaulē" regula; turklāt pieņem zināšanai Komisijas priekšlikumu par jauno instrumentu "Eiropa pasaulē" un norāda, ka nav izmantota iespēja tajā iekļaut visus būtiskos kodificējošos noteikumus par "*Global Gateway*"; apliecina Parlamenta kā viena no likumdevējiem vēlmi nākt klajā ar precizējošiem priekšlikumiem;

7. uzsver, ka "*Global Gateway*" arī turpmāk jābūt balstītai uz ES attīstības sadarbības galveno mērķi, proti, nabadzības samazināšanu un izskaušanu ilgtermiņā;

8. uzsver, ka ir būtiski nodrošināt līdzsvaru starp OAP finansējumu un finansējumu, kas nav OAP finansējums, vienlaikus aicinot Komisiju uzlabot koordināciju ar instrumentiem un politikas virzieniem, kas nav saistīti ar attīstību; aicina Komisiju norādīt, vai "*Global Gateway*" projekti atbilst OAP kritērijiem;

9. aicina Komisiju izstrādāt skaidru un pārredzamu metodiku, lai novērtētu, kāda ietekme uz attīstību ir ES OAP finansētajām "*Global Gateway*" intervencēm, kurās iesaistīti ES privātā sektora dalībnieki, kā arī to atbilstību Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas kritērijiem; uzsver, ka šāda metodika būtu jāpapildina ar stratēģiskas nozīmes novērtējumiem, ņemot vērā savienotības uzticamību un uzskatu līdzību, kā arī noturību un projektu ilgtermiņa ilgtspēju, un prasa regulāri ziņot Parlamentam tādā veidā, kas atspoguļo "*Global Gateway*" divējādo attīstību un ģeopolitiskos mērķus;

10. uzsver, ka ir svarīgi sistemātiskāk uzraudzīt un novērtēt "*Global Gateway*" projektu ietekmi, lai uzlabotu iniciatīvas pārskatatbildību, pārredzamību un efektivitāti;

11. uzsver, ka investīcijas pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanā sievietēm un sociālajā kapitālā ne tikai atbilst ES vērtībām, bet arī ir ekonomiski rentablas; uzsver, cik svarīgi ir "*Global Gateway*" plānošanā ievērot dzimumvērīgu pieeju, lai nodrošinātu, ka investīcijas veicina dzimumu līdztiesību;

12. pauž nožēlu par to, ka *NDICI* – "Eiropa pasaulē" regulas 12. panta 2. punktā izklāstītā priekšrokas došana Komisijas un dalībvalstu kopīgai plānošanai un īstenošanai nav tikusi sekmīgi piemērota un to ir aizstājusi nenoteiktāka Eiropas komandas sadarbība; prasa šo kopīgās plānošanas prasību integrēt nākamajā instrumentā "Eiropa pasaulē" un pienācīgi īstenot, kā to konsekventi pieprasa "*Global Gateway*" ieinteresētās personas;

13. aicina dalībvalstis veikt visaptverošu Eiropas komandas satvara, tostarp Eiropas komandas iniciatīvu, novērtējumu, sniedzot informāciju par to panāktā progresa pašreizējo statusu, iesaistītajiem dalībniekiem, to finansēšanu un galvenajiem attīstības rezultātiem;

"Global Gateway" ģeopolitiskā nozīme

14. prasa ES stiprināt savu stratēģisko pozīciju, partnerības un globālo uzticamību, lai, izmantojot "*Global Gateway*", piedāvātu ES pamatvērtībām atbilstošu ilgtspējīgu, pārredzamu un demokrātisku alternatīvu konkurējošiem modeļiem un infrastruktūras iniciatīvām; turklāt aicina Komisiju efektīvi un ātri popularizēt "*Global Gateway*" kā ilgtspējīgu alternatīvu agresīvām un tuvredzīgām iniciatīvām, ko īsteno tādi sāncenši kā Ķīna un Krievija, par kuru sniegto atbalstu ir gūti pierādījumi, ka bieži vien tas ir izraisījis lielu negatīvu ietekmi ilgtermiņā, tostarp milzīgu atkarību no parādiem;

15. uzsver, cik svarīga ir "*Global Gateway*" unikālā 360 grādu pieeja, kas papildina investīcijas ar atbalstu tiesiskuma stiprināšanai partnervalstīs, tostarp tiesu iestāžu neatkarībai un korupcijas apkarošanas pasākumiem, kā arī atbildīgām un demokrātiskām iestādēm, tādējādi nodrošinot, ka ES finansētiem projektiem ir patiesa ietekme un tie ir saskaņoti ar ES pamatvērtībām un IAM, un ar labvēlīgas normatīvās vides veidošanu saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un vides, sociālajiem un pārvaldības satvariem;

16. uzsver, ka "*Global Gateway*" efektivitāte ir atkarīga no tā, kā tā reaģē uz partnervalstu reālajām prioritātēm; aicina Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu un dalībvalstis nodrošināt, ka "*Global Gateway*" iniciatīvas ir pēc iespējas iekļaujošākas un pārskatatbildīgākas, tiek izstrādātas kopīgi ar vietējām ieinteresētajām personām un pieskaņotas partnervalstu valsts un reģionālās attīstības stratēģijām saskaņā ar valsts līdzatbildības principu; uzsver nepieciešamību sasaistīt politikas dialogu, investīcijas, attīstības sadarbību un diplomātisko rīcību, lai nodrošinātu stratēģisko saskaņotību un ilgstošu ietekmi;

17. aicina Komisiju "*Global Gateway*" projektus izstrādāt tā, lai nodrošinātu papildināmību un saskaņotību ar iniciatīvām, kas veicina noteikumos balstītu starptautisko kārtību un multilaterālismu, ņemot vērā bloku veidošanos un pieaugošo spriedzi;

18. prasa padziļināt koordināciju ar līdzīgi domājošiem partneriem, kuri vēlas ievērot iepriekš minētos principus un cenšas dažādot savas attiecības un risināt attīstības vajadzības, neaprobežojoties tikai ar darījumu nolīgumiem, bet vienlaikus ievērojot ES stratēģiskās intereses, tostarp tās, ko tā aizstāv G7, G20 un ANO, lai maksimāli palielinātu kolektīvo ietekmi un nodrošinātu saskaņotus standartus, finansēšanu un projektu īstenošanu konkurētspējīgā ģeopolitiskā vidē;

19. pauž bažas par ziņām, ka vairākus "*Global Gateway*" projektus īsteno Ķīnas uzņēmumi, kas tieši pārkāpj iniciatīvas mērķi radīt alternatīvu iniciatīvai "Viena josla, viens ceļš" un veidot patiesu nacionālo vērtību partnervalstīs; tādēļ prasa nekavējoties veikt izmeklēšanu par visu Ķīnas uzņēmumu iesaisti "*Global Gateway*";

20. atgādina, ka politikas saskaņotības attīstībai pamatprincips, kas noteikts LESD 208. panta 1. punktā, uzliek ES un tās dalībvalstīm pienākumu ņemt vērā attīstības sadarbības mērķus visās politikas jomās, kas varētu ietekmēt jaunattīstības valstis;

21. prasa efektīvāk saskaņot "*Global Gateway*", ES kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī IAM; prasa, lai ES vairāk izmantotu savu normatīvo spēku, nostiprinot demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un ilgtspējīgu attīstību kā visu "*Global Gateway*" projektu pamatu, vienlaikus nodrošinot papildīgumu;

22. uzsver, ka stabilitātes un drošības stiprināšana partnervalstīs palīdz veicināt ekonomiskās iespējas, noturību un ilgtermiņa ilgtspējīgu attīstību, tādējādi novēršot neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņus;

23. uzsver, ka ilgtspējīgas attīstības politikas saskaņotības integrēšana ES "*Global Gateway*" ir būtiska, lai īstenotu vienotu ilgtspējīgas un ģeoekonomiskas attīstības pieeju;

24. lai samazinātu ES atkarību no ārvalstu konkurentiem, prasa par prioritāti noteikt investīcijas enerģētikā, kritiski svarīgās izejvielās un zaļajā pārkārtošanā, tostarp atjaunīgās enerģijas tīklos, tīra ūdeņraža koridoros un ilgtspējīgā transportā, tādējādi stiprinot gan globālo ilgtspējīgu attīstību, gan ES enerģētisko autonomiju; prasa arī stiprināt digitālo suverenitāti un uzticamu savienotību, vienlaikus veicinot demokrātiskus digitālos standartus pasaules līmenī;

25. uzsver, ka "*Global Gateway*" investīcijas ir jāsaskaņo ar esošajiem ES pienācīgas rūpības procesiem, tām jābūt atvērtām un jāsniedz labums vietējiem un reģionālajiem tirgus dalībniekiem un pilsoniskajai sabiedrībai, kā arī jāpalīdz novērst infrastruktūras un nevienlīdzības atšķirības, tostarp tās, kas saistītas ar digitālo un enerģētisko nabadzību, jo īpaši lauku un perifēros apvidos, nodrošinot, ka vietējās kopienas un ražotājvalstis jūt ieguvumus, piemēram, ieņēmumus un darbvietas, kas saistīti ar atjaunīgās enerģijas un derīgo izrakteņu ražošanu; prasa partnervalstīs apzināt šīs atšķirības, apspriežoties ar vietējiem uzņēmumiem, kopienām un pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem; uzsver, ka šiem projektiem jārada vērtība vietējā līmenī un jāievēro vispārējas pieejamības un universālā dizaina principi, lai panāktu, ka infrastruktūra nerada jaunus šķēršļus un rosina visneaizsargātākajos apstākļos esošu personu ar invaliditāti pilnīgu iekļaušanu;

26. uzsver, ka "*Global Gateway*" energoprojekti būtu jāizstrādā, paredzot tajos pietiekamu elastīgumu reaģēšanai uz mainīgajām tehnoloģiskajām un tirgus vajadzībām partnervalstīs; aicina Komisiju iekļaut investīciju periodiskas pārskatīšanas un — vajadzības gadījumā — pārdales vai koriģēšanas mehānismus, lai nodrošinātu, ka projekti saglabā mērķtiecīgu ievirzi, rentabilitāti un saskaņotību ar partnervalstu mainīgajām enerģētiskajām vajadzībām;

27. uzsver, ka iniciatīvas “*Global Gateway*” investīcijām zaļajā enerģijā vajadzētu būt konfliktsensitīvām un balstīties uz taisnīgas un pārredzamas resursu pārvaldības principiem, jo īpaši gadījumos, kas saistīti ar kritisko izejvielu ieguvi; prasa uzraudzīt iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēktiesībām, kā arī nevienlīdzības un konfliktu saasināšanās risku, tostarp nestabilās situācijās; jo īpaši uzsver, ka tas attiecas uz lieliem infrastruktūras projektiem, piemēram, hibrīdelektrostacijām, ūdeņraža projektiem, litija ieguvi, datu centriem, ostu paplašināšanu, lidostām un transporta koridoriem;

28. uzsver, ka ekonomikas izaugsmes perspektīvām partnervalstīs lielus draudus sāk radīt pieaugošais ūdens trūkums, un ierosina iniciatīvā “*Global Gateway*” iekļaut ūdensapgādes projektus un rīcībpolitikas; atzīst, ka ilgtspējīga ekonomikas attīstība ir atkarīga arī no veselīgiem ūdensobjektiem, un prasa sistemātiski integrēt “zilo dimensiju” “*Global Gateway*” investīcijās, uz kurām balstās ūdens drošība, klimatnoturība un ilgtermiņa sociālekonomiskā attīstība;

29. uzsver “*Global Gateway*” potenciālu klimata pārmaiņu mazināšanas centienos, izmantojot investīcijas, kas var veicināt augstas kvalitātes oglekļa kredītu radīšanu partnervalstīs, sniedzot savstarpēji izdevīgus rezultātus;

30. prasa precizēt, kādā mērā “*Global Gateway*” arī turpmāk pilnībā būs daļa no partnerības globālajai infrastruktūrai un investīcijām kā kopīga G7 apņemšanās atbalstīt publiskās un privātās investīcijas ilgtspējīgā, iekļaujošā, noturīgā un augstas kvalitātes infrastruktūrā;

31. prasa ciešāk sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai izveidotu noturīgu uzticamas savienotības tīklu, jo īpaši, bet ne tikai, ar tādiem partneriem kā Apvienotā Karaliste, Kanāda, Japāna, Austrālija, Jaunzēlande, Korejas Republika, Indija un Taivāna;

32. uzsver, ka ir jāturpina sadarbība un koordinācija ar ANO un tās aģentūrām, kam ir potenciāls uzlabot ES klātbūtni pasaulē un tās uztveri ārvalstīs; tāpēc aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm, izmantojot Eiropas komandu, un visus attiecīgos līdzīgo domājošos “*Global Gateway*” partnerus balstīties uz ANO vietējām zināšanām, tehnisko lietpratību un lomu labvēlīgas vides radīšanā, vietējās līdzatbildības nodrošināšanā, iekļaujošas attīstības veicināšanā un atbalsta sniegšanā partnervalstīm noturīgu veselības aizsardzības, izglītības un sociālās aizsardzības sistēmu izveidē;

Sadarbība attīstības jomā

33. uzsver, ka ES un tās dalībvalstis joprojām ir lielākās OAP sniedzējas pasaulē; uzsver, ka ES ir arī būtiska ekonomiska priekšrocība tajā ziņā, ka tā var nodrošināt piekļuvi pievilcīgam iekšējam tirgum un vienlaikus spēj izprast un respektēt vietējos apstākļus, kā arī reaģēt uz cilvēces attīstības, vides aizsardzības un pienācīgu vietējo darbvietu radīšanas vajadzībām;

34. uzsver “*Global Gateway*” potenciālu būt par rezultatīvu instrumentu to līdzekļu piesaistē, kas nepieciešami, lai sasniegtu ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus un reaģētu uz daudzo partnervalstu ieinteresētību piesaistīt privātās investīcijas un integrēt vietējās vērtības ķēdes globālajā sistēmā;

35. uzsver, ka ES attīstības sadarbības ietvaros jāturpina sniegt atbalstu partnervalstīm situācijās, kad “*Global Gateway*” nevar atbilstoši nodrošināt to vajadzības; uzsver, ka nestabilām un konfliktu skartām situācijām ir jāpievērš īpaša uzmanība un tām ir vajadzīgi pielāgoti investīciju veidi, piemēram, dotācijas un saskaņota rīcība starp humānās palīdzības, attīstības un miera dalībniekiem, tostarp vismazāk attīstītajās valstīs, papildinot “*Global Gateway*” vai pārsniedzot to, īpašu uzmanību pievēršot vietējo dalībnieku iesaistīšanai un iespēju nodrošināšanai tiem; prasa izstrādāt vērienīgu stratēģiju, izmantojot uz cilvēkiem vērstu pieeju nestabilās situācijās, lai īstenotu miera veidošanu, izmantojot humānās palīdzības, attīstības un miera saikni; šajā sakarībā uzsver, ka tradicionālo OAP nevajadzētu novirzīt no jomām, kurās tā ir visvairāk vajadzīga, un ka tai arī turpmāk jābūt būtiskam instrumentam, lai atbalstītu tādas nozares kā veselības aprūpe, izglītība, vietējā mazapjoma lauksaimniecība, pārtikas nodrošinājums, uzturs, ūdens, pienācīgi mājokļi un sociālā aizsardzība, kas ir priekšnosacījumi stabilām, iekļaujošām un pārtikušām sabiedrībām, savukārt ES būtu jāuzlabo uzraudzība, lai nodrošinātu, ka OAP netiek novirzīta noziedzīgiem vai korumpētiem mērķiem; uzsver, ka publiskā un privātā sektora partnerības var papildināt, bet nedrīkst aizstāt OAP cilvēces attīstībai;

36. prasa turpināt atbalstu, izmantojot “*Global Gateway*” projektus, lai stiprinātu globālo sagatavotību veselības apdraudējumiem, investējot profilakses, sagatavotības un reaģēšanas spēju attīstībā un ilgtspējīgā vietējā ražošanā, kā arī spēju veidošanas iniciatīvās partnervalstīs;

37. atzīst to, ka ļoti daudzas “*Global Gateway*” partnervalstis lielā mērā ir atkarīgas no lauksaimniecības kā galvenā ieņēmumu, nodarbinātības un pārtikas nodrošinājuma avota; aicina Komisiju nodrošināt, ka turpmākajos “*Global Gateway*” stratēģiskajos pārskatos un īstenošanas novērtējumos tiek ņemtas vērā partnervalstu lauksaimniecības nozares īpašās vajadzības un attīstības potenciāls; atzīst, ka stabils publiskā sektora finansējums, ko atbalsta noturīgas līdzekļu devēju saistības, ir būtisks, lai sasniegtu holistiskus un ilgtspējīgus cilvēces attīstības rezultātus; apstiprina, ka privātajiem ieguldījumiem un inovatīvam finansējumam var būt svarīga papildinoša loma līdztekus spēcīgam publiskajam finansējumam, neaizstājot to;

38. uzsver, ka 360 grādu pieeja nozīmē arī atbalstu izglītības un apmācības, līdztiesības un iekļaušanas attīstībai, jo īpaši attiecībā uz jaunatni un dzimumu līdztiesību; norāda, ka tam ir vajadzīgi

visaptveroši politikas intervences pasākumi un spēju veidošana; uzsver, ka ar šo pieeju ES var radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši attiecībā pret citiem ārvalstu investoriem, vienlaikus ievērojot vietējā satura prasības, un atbalstīt partnervalstu attīstības vajadzības, kā arī palielināt Eiropas komandas pamanāmību;

39. uzsver, ka "*Global Gateway*" projektos ir jāintegrē bērnu tiesības kā daļa no Savienības pamatprincipiem, nodrošinot aizsardzību pret ekspluatāciju un bērnu darbu, kā arī programmas, kas uzlabo piekļuvi izglītībai, veselības aprūpei un sociālajai aizsardzībai; prasa konsolidēt centienus, lai uzlabotu investīciju vidi vietējā un valsts līmenī partnervalstīs, tostarp spēju veidošanu, lai papildinātu reformas tādās jomās kā investīciju veicināšana, publiskais iepirkums, konkurences politika un vispārējā uzņēmējdarbības vide, un atbalstīt spēcīgas grāmatvedības sistēmas; uzsver, ka stabilas ekonomikas infrastruktūras un uzticamas funkcionējošas valsts veidošana un vietējās ražošanas jaudas palielināšana ir svarīgi faktori nabadzības izskaušanai ilgtermiņā; atgādina, ka vietējiem uzņēmumiem bieži ir finansiālas un ar likviditāti saistītas grūtības valūtas kursa nestabilitātes un viņu valūtas ierobežotas konvertējamības dēļ, kas var ierobežot viņu līdzdalību starptautiskos projektos un vājināt viņu finansiālo stabilitāti;

40. uzsver akadēmiskās un zinātniskās sadarbības kā "*Global Gateway*" digitālās un inovāciju programmas pīlāra nozīmīgumu; aicina Komisiju izmantot pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", "Erasmus+" un globālās apmaiņas programmas sinerģijā ar "*Global Gateway*" projektiem, lai talantīgi studenti varētu studēt Eiropā un palielināt vietējās speciālās zināšanas partnervalstīs, kā arī veicināt sadarbīgu pētniecību, zināšanu apmaiņu un digitālo prasmju attīstību; uzsver, ka šāda pieeja stiprinātu izglītības un pētniecības kapacitāti pasaulē un nodrošinātu, ka investīcijas savienotībā tiktu papildinātas ar cilvēkkapitāla attīstīšanu un tehnoloģiju tālāknodošanu;

41. prasa, lai ES izmantotu savu politisko un ekonomisko ietekmi un virzītu uz priekšu globālo taisnīguma un ilgtermiņa ilgtspējas programmu; uzsver, ka ar "*Global Gateway*" investīciju palīdzību ir jāmazina nevienlīdzība, jāatbalsta cilvēces attīstība un jāveicina iekļaujošas un taisnīgas sistēmas, kas iesaista un sasniedz tos 40 % iedzīvotāju, kuri ir visnabadzīgākie, kā arī tos, kuri ir visvairāk pakļauti atstumtības riskam, tostarp personas ar invaliditāti, sievietes, meitenes un pārvietotos iedzīvotājus; uzsver, ka attīstības sadarbībai būtu jāstiprina partnervalstu finanšu sistēmas; uzsver, ka šādi centieni būtu jābalsta uz "*Global Gateway*" 360 grādu pieeju un jāuzrauga;

42. uzskata, ka ar investīcijām būtu jāveicina pienācīgas, pieejamas un ilgtspējīgas darbvietas, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargāto grupu iekļaušanai darba tirgū; turklāt uzsver, ka investīcijas būtu jāatbalsta

ar profesionālo apmācību un prasmēm, zināšanu un tehnoloģiju nodošanu ar saistītām vietējām izglītības iestādēm un mācību centriem, kā arī ar skolotāju apmācību, pamatmācībām, pieejamu infrastruktūru un pielāgotiem mācību materiāliem, vienlaikus nodrošinot, ka programmas ir saskaņotas ar katras partnervalsts sociālekonomisko kontekstu un ka tās stiprina valsts ražošanas struktūru;

43. norāda, ka daudziem partneriem trūkst finanšu resursu liela mēroga infrastruktūras projektiem; šajā sakarībā uzsver, ka "*Global Gateway*" lielu uzmanību pievērš infrastruktūras attīstībai un spēju veidošanai, kas kalpotu par katalizatoru ilgtspējīgai izaugsmei un reģionālajai integrācijai, kā arī savienotībai ar ES; norāda, ka "*Global Gateway*" pamatprojekti 2023., 2024. un 2025. gadam bija īpaši vērsti uz infrastruktūru, mazāk nekā 10 % no tiem bija vērsti uz izglītību un pētniecību un nedaudz vairāk nekā 10 % bija vērsti uz veselības nozari; uzsver, ka lielākas investīcijas veselības aprūpē, izglītībā un pētniecībā varētu sniegt lielāku ekonomisko un sociālo atdevi nekā investīcijas infrastruktūrā;

44. norāda, ka daudzām jaunattīstības valstīm, jo īpaši Subsahāras Āfrikā, ir augsts valsts parāda līmenis, kas ir traucēklis to spējai investēt un sniegt sociālos pakalpojumus un pamatpakalpojumus; atzīmē, ka Ķīna ir lielākais daudzu jaunattīstības valstu divpusējais kreditors un ka tās aizdošanas prakse ir veicinājusi parāda līmeņa pieaugumu; atzīmē, ka "*Global Gateway*" projekti tiek īstenoti vairākās lielu parādu apgrūtinātās nabadzīgās valstīs; uzsver, ka "*Global Gateway*" projektiem būtu jāizvairās palielināt parāda apmēru vai radīt jaunus "parāda slazdus"; prasa, lai ES un tās dalībvalstis mazinātu un atvieglotu parāda slogu jaunattīstības valstīm, jo īpaši tām, kuras atrodas globālajos dienvidos, un atbalstītu parāda atvieglošanu un parāda pārstrukturēšanu, ņemot vērā ANO tirdzniecības un attīstības principus attiecībā uz atbildīgas valstu veiktas aizdošanas un aizņemšanās veicināšanu, kā arī ESAO parāda ilgtspējas principus; norāda, ka pašreizējā kredītreitingu sistēma sniedz valstīm globālajos ziemeļos nesamērīgu labumu salīdzinājumā ar valstīm globālajos dienvidos; aicina Komisiju ņemt vērā šos augstākos iespējamos riskus un aizņēmumu izmaksas; uzstāj, ka "*Global Gateway*" būtu jāpiedāvā ar taisnīgu pārkārtošanos un investīcijām saistīti mijmaiņas instrumenti, parādu atvieglošana atbilstīgi īstenotajiem dabas aizsardzības vai klimata pasākumiem; norāda, ka "*Global Gateway*" zaļās pārkārtošanās projekti būtu jāuzskaita saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. panta 4. punktu par to ieguldījumu augstas kvalitātes starptautiskajos kredītos;

45. uzsver, ka finansējuma pieejamība joprojām ir būtiska problēma daudzām jaunattīstības valstīm; atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir palīdzēt jaunattīstības valstīm pārvarēt šķēršļus piekļuvē finansējumam; atzīst dotāciju nozīmi citu finansējuma veidu atraisīšanā;

46. mudina Komisiju izveidot nepieciešamos mehānismus, lai nodrošinātu, ka visi partneri, kas piedalās "*Global Gateway*" projektos, pilnībā ievēro ES tiesību aktus un attiecīgos starptautiskos standartus kukuļošanas apkarošanas, korupcijas apkarošanas un finanšu integritātes jomā, tostarp integritātes pārbaudes, riska novērtēšanas un pārvaldības instrumentus un uzraudzības sistēmas, lai novērstu un atklātu korupciju, nelikumīgas finanšu plūsmas un citus neētiskas rīcības veidus un vērstos pret tiem;

47. uzsver, ka "*Global Gateway*" pārvaldības ietvaros ir savlaicīgi, iekļaujoši un pienācīgi jāapspriežas ar partnervalstīm pirms projektu izveides, lai nodrošinātu attīstības efektivitātes, tostarp, vietējās līdzdalības, principu ievērošanu;

48. aicina Komisiju īstenot nepieciešamos pasākumus, lai sekmētu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU), arī kooperatīvu un sociālās ekonomikas uzņēmumu, līdzdalību "*Global Gateway*" projektos, tostarp paredzot racionalizētus procesus un īpašus finanšu logus, mērķtiecīgu informēšanu, vienkāršotu piekļuvi konkursiem un atbalsta mehānismus, lai uzlabotu šo uzņēmumu konkurētspēju starptautiskā mērogā; uzsver MVU nozīmi vietējo darbvietu radīšanā, vietējā līdzdalībā un vērtības pievienošanā un prasa pienācīgi ņemt vērā to īpašās iezīmes, piemēram, attiecībā uz to projektu lielumu un finansiālo apjomu, kurus tie var īstenot, un spējām izpildīt ziņošanas pienākumus; uzsver, ka Eiropas MVU līdztekus partnervalstu MVU ir būtiski "*Global Gateway*" īstenošanas partneri; uzsver, ka "*Global Gateway*" būtu jārada savstarpēji ieguvumi, veidojot ilgtspējīgas vērtības ķēdes, inovāciju un kvalitatīvas darbvietas ES;

49. aicina Komisiju projektu izstrādē, lēmumu pieņemšanā un finansēšanā iedarbīgāk un agrākā posmā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības; uzsver, ka tām ir divējādas funkcijas, jo tās ir gan īstenošanas partneri, gan līdzekļu saņēmēji; atgādina, ka daudzi lēmumi par projektu īstenošanu tiek pieņemti vietējā un reģionālā līmenī, kur būtu rūpīgi jāņem vērā iedzīvotāju intereses un vajadzības;

Pārvaldība

50. iesaka pārskatīt "*Global Gateway*" pārvaldības struktūru un pieprasa jēgpilnāk iesaistīt Parlamentu ar līdzvērtīgiem nosacījumiem kā dalībvalstīm;

51. pauž nožēlu par to, ka "*Global Gateway*" padome, lai arī sākotnēji tika plānots tās sanāksmes rīkot reizi gadā, līdz šim ir tikusies tikai divas reizes, t. i., 2022. gada decembrī un 2025. gada oktobrī, un ka tai bijušas ierobežotas iespējas veikt padziļinātu analīzi un diskusijas vai virzīt turpmākās darbības vai projektus; aicina Komisiju nodrošināt augsta līmeņa līdzdalību;

52. norāda, ka padomes darbam būtu jāpapildina gaidāmās instrumenta “Eiropa pasaulē” investīciju padomes darbs, un aicina Komisiju precizēt un norobežot to attiecīgās pilnvaras;

53. prasa paraugprojektu atlases metodi balstīt uz objektīviem un kvalitatīviem kritērijiem, vienlaikus izvairoties no nelabvēlīgas projektu skaita palielināšanās, maksimizējot vispārējo ietekmi un nodrošinot izmērāmus sasniegumus; prasa Komisijai precizēt “*Global Gateway*” pamatprojektu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar projektiem, kas nav pamatprojekti;

54. iesaka paraugprojektus izstrādāt kā ekosistēmas, kurās uzņēmumi partnervalstīs un ES var rezultatīvi darboties un attīstīties; uzstāj, ka ir jāpopularizē Eiropas radītais paraugprojektu saturs un agrīni tajos jāiesaista partnervalstis, un skaidri jānorāda uz šādu projektu nodrošinātajiem ieguvumiem partnervalstīs; mudina visas ieinteresētās personas sadarboties ilgtermiņā, jo investīcijas, it sevišķi infrastruktūrā, enerģētikā un derīgo izrakteņu ieguvē, ir ļoti atkarīgas no ilgtermiņa iesaistes un plānošanas drošības;

55. aicina “*Global Gateway*” padomi izskatīt ieinteresēto personu ziņojumus un sistemātiski balstīties uz statistikas datiem, kas laikus un lietotājdraudzīgā veidā jāsniedz dalībvalstīm un Parlamentam, lai vajadzības gadījumā orientētu politisko virzību, uzlabotu koordināciju un pielāgotu turpmākos plānus;

56. ierosina, ka “*Global Gateway*” padomei būtu jākļūst par centrālo operatīvo “*Global Gateway*” īstenošanas struktūru, jo īpaši attiecībā uz kritēriju noteikšanu paraugprojektiem, paraugprojektu atlasi un tiem vajadzīgo atbilstošo pamatnosacījumu un finansējuma nodrošināšanu; prasa, lai projekti un partnerības, kas citos kontekstos tiek uzskatīti par “stratēģiskiem”, tiktu saskaņoti ar “*Global Gateway*” pamatprojektiem un tiktu nodrošināta konsekvence ar tiem; uzsver, ka ir jāmaina padomes sastāvs, lai tajā iekļautu dalībniekus ar kompetenci operatīvajā līmenī, jāpalielina sanāksmju biežums un darba kārtības jāorientē uz lēmumu pieņemšanu; ierosina, lai tāds pats “operacionalizācijas” process tiktu īstenots attiecībā uz padomdevējām struktūrām;

57. uzskata, ka būtu jāmaina pieeja “*Global Gateway*”, pārejot no lejupējas uz pieprasījumā balstītu pieeju; atgādina, ka “*Global Gateway*” pamatelements ir Eiropas privātā sektora lielāka līdzdalība; tāpēc ierosina nodrošināt regulāru un pārredzamu Eiropas privātā sektora pārstāvju līdzdalību, kas palīdzētu veidot un turpmāk attīstīt “*Global Gateway*”; atgādina arī to, ka iniciatīvas “*Global Gateway*” virzība būtu jānosaka partneriem, un tajā būtu jāievēro valstu un vietējie attīstības plāni un jāpieskaņojas tiem; mudina uz *ad hoc* pamata padomes sanāksmēs aicināt piedalīties ES delegācijas un partnervalstu pārstāvjus, tai skaitā vietējo pašvaldību, pilsoniskās sabiedrības un uzņēmumu pārstāvjus;

58. uzsver ES delegāciju izšķirīgo nozīmi darba koordinācijā ar vietējām ieinteresētajām personām, potenciālo investīciju iespēju apzināšanā, padziļinātu zināšanu veidošanā par ES konkurentiem un pastāvošajām nepilnībām, kā arī atbalsta sniegšanā vietējiem partneriem projektu pieteikumu saskaņošanā ar vietējām un ES prioritātēm, un tāpēc prasa nodrošināt ES delegācijām pietiekamus cilvēkresursus, finanšu un tehniskos resursus, lai tās spētu pildīt šos uzdevumus; stingri iebilst pret plāniem samazināt ES delegāciju partnervalstīs darbinieku skaitu;

59. aicina Komisiju un visas iesaistītās ieinteresētās personas nodrošināt jēgpilnu apspriešanos ar "*Global Gateway*" pilsoniskās sabiedrības un vietējo pašvaldību konsultatīvo platformu, kā arī vietējām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, marginalizētajām grupām un arodbiedrībām, sieviešu organizācijām un personu ar invaliditāti organizācijām, arī vietējiem MVU un pirmiedzīvotājiem, un nodrošināt to līdzdalību, kā arī radīt apstākļus, lai šie dalībnieki varētu pildīt savus demokrātiskos un partnerības pienākumus (nevis tikai formāli piedalīties), tostarp nodrošināt pienācīgus termiņus, biežumu un turpmākus pasākumus saistībā ar šo sanāksmju rezultātiem; norāda, ka platformai būtu jāpilda papildinoša loma "*Global Gateway*" pārvaldībā un jāsniedz jēgpilns ieguldījums projektu atlasē, izstrādē un īstenošanā, tādējādi uzlabojot "*Global Gateway*" projektu leģitimitāti un vietējo atbalstu tiem;

60. uzsver, ka ir biežāk un operatīvāk jāapspriežas ar darījumdarbības padomdevēju grupu, tostarp ar darījumdarbības aprindu pārstāvjiem no globālajiem dienvidiem, lai pieņemtu lēmumus un gūtu konkrētus rezultātus; uzstāj, ka ir jārisina iespējami interešu konflikti, arī piemērojot finanšu pārredzamības prasības; ierosina "*Global Gateway*" darījumdarbības padomdevēju grupas locekļiem deklarēt savu iesaisti "*Global Gateway*" projektos; uzstāj, ka ir svarīgi darījumdarbības padomdevēju grupā iekļaut Eiropas un vietējos MVU;

61. atgādina par Parlamenta nozīmīgo lomu ES ekonomikas, klimata, digitālās, tirdzniecības un konkurētspējas politikas veidošanā; uzsver, ka "*Global Gateway*" pašreizējā pārvaldība vēl nav ļāvusi Parlamentam pildīt savus kontroles pienākumus vai sniegt ieguldījumu parlamentārajā diplomātijā;

62. uzskata – lai nodrošinātu iniciatīvas "*Global Gateway*" demokrātisko leģitimitāti un politikas saskaņotību un uzlabotu tās pamanāmību, ir ļoti svarīgi vairāk iesaistīt Parlamentu kā vienīgo tiešās vēlēšanās demokrātiski ievēlēto ES iestādi; uzsver Parlamenta izšķirošo kontroles un stratēģiskā vadības lomu, tostarp pastiprinātu parlamentāro uzraudzību pār projektu apzināšanu, atlasi un īstenošanu, kā arī rezultātu un ietekmes sistemātisku novērtēšanu; uzsver, ka Parlamentam ir jāuzņemas galvenā loma, lai nodrošinātu, ka "*Global Gateway*" investīcijās resursi tiek izmantoti efektīvi un ka

tās ir pilnībā saskaņotas ar ES vērtībām, attīstības mērķiem un ilgtspējas standartiem;

63. aicina Komisiju regulāri sniegt Parlamentam ziņojumus par "*Global Gateway*" projektu īstenošanas progresu, kā arī aicina Parlamenta kompetentās komitejas sniegt regulāru un strukturētu"*Global Gateway*" īstenošanas pārskatu, lai nodrošinātu, ka "*Global Gateway*" mērķi, prioritātes un ģeogrāfiskais fokuss joprojām ir aktuāli, saskaņoti un pielāgoti Savienības ārējās darbības mērķiem un attīstības prioritātēm, kā arī mainīgajam ģeopolitiskajam kontekstam;

64. turklāt uzsver, ka, tā kā dalībvalstis uzņemas aizvien lielāku atbildību par "*Global Gateway*", ir vērtīgi racionalizēt sadarbību kontroles un uzraudzības jomā starp Eiropas Parlamentu un valstu parlamentiem, atspoguļojot Eiropas komandas pieeju; apņemas nodrošināt pienācīgu konsultēšanu, līdzdalību un pārstāvību, arī padomē, kam turpmāk jābūt operatīvākai; prasa iesaistīt partnervalstu parlamentus, tostarp regulāri apmainoties ar informāciju un izmantojot esošās daudzpusējās asamblejas;

65. pieņem zināšanai, ka nesen ir izveidots "*Global Gateway*" investīciju centrs, un atzinīgi vērtē plānoto projektu pieteikumu racionalizēšanu; uzsver, ka pieteikšanās procesam un koordinācijai ar Eiropas komandu valstu līmenī ir jābūt pārredzamai; tomēr ar bažām norāda uz to, ka tajā nav pārstāvētas partnervalstis, jo īpaši to pilsoniskā sabiedrība; uzsver, ka labāka informācija par "*Global Gateway*" iespējām ir vajadzīga arī Eiropas uzņēmumiem, jo īpaši MVU, un mudina centru īstenot tā, lai tiktu atvieglota MVU piekļuve; turklāt prasa sniegt skaidru, publisku, atjauninātu un viegli pieejamu norādi par visiem plānotajiem, notiekošajiem un pabeigtajiem konkursiem un projektiem, kā arī par finansēšanas iespējām, īpašu uzmanību pievēršot MVU un uzņēmumiem no mazākām dalībvalstīm, kurām bieži vien nav pastāvīgo pārstāvniecību partnervalstīs un kurām ir mazāka iespēja, ka tām būs valsts pārvaldes resursi, lai radītu ceļus privātā sektora ieguldījumiem; ierosina izveidot potenciālo darījumdarbības partneru un priekšlīgumslēdzēju piemeklēšanas platformu;

66. norāda, ka projektiem ir jābūt ekonomiski realizējamiem vai arī tiem jāatbalsta sabiedrisko labumu nodrošināšana un ka "*Global Gateway*" projektu realizējamība ir atkarīga no saskaņota tiesiskā regulējuma un politikas, piemēram, tirdzniecības nolīgumiem, nodokļu politikas, priekšlīgumiem, emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām un oglekļa ievedkorekcijas mehānismiem; aicina Komisiju iniciatīvu "*Global Gateway*" labāk saskaņot ar savu iekšējo darba kārtību un tādām iniciatīvām kā Konkurētspējas programma, Eiropas zaļais kurss un digitālā desmitgade;

67. iesaka Komisijai, atlasot projektus, piešķirt prioritāti tiem projektiem, kuriem ir būtiska stratēģiska nozīme;

68. uzsver pārrobežu “*Global Gateway*” projektu nozīmi tirdzniecības ar būtiskiem partneriem un attīstības stiprināšanā un partnervalstu ciešākas reģionālās ekonomiskās integrācijas atbalstīšanā; uzsver, ka infrastruktūras attīstībai, ja iespējams, būtu jāveicina iekšējās reģionālās tirdzniecības integrācija, jo īpaši starp dienvidu kaimiņvalstīm, Āfrikas, Latīņamerikas un Dienvidaustrumāzijas ekonomikām; uzsver Āfrikas Kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas stratēģisko nozīmi reģionālās sadrumstalotības novēršanā un prasa, lai “*Global Gateway*” mērķtiecīgi palīdzētu pārvarēt atsevišķus šķēršļus un problēmjautājumus, kas ir palēninājuši tās īstenošanu; uzsver, ka ir svarīgi atbalstīt reģiona iekšējo vērtības ķēžu un reģionālās savienojamības pakāpenisku attīstību, tostarp izmantojot dialogu un tehnisko palīdzību, kuras mērķis ir samazināt regulatīvās problēmas un ar tarifiem nesaistītus šķēršļus;

69. uzsver, cik stratēģiski vērtīgas ir tīras tirdzniecības un investīciju partnerības, kurās ievērota tirdzniecības un programmu virzīta izpratne, papildinot “*Global Gateway*” uz projektiem orientēto pieeju, vienlaikus nodrošinot labāku reģionālo integrāciju un veicinot globālo mērķi sasniegt IAM; uzsver, ka ir būtiski apvienot piekļuvi tirgum ar tādiem ES finansēšanas instrumentiem kā “Eiropa pasaulē” un “*Global Gateway*”; mudina Komisiju izpētīt, kā ar iniciatīvu “*Global Gateway*” stiprinātas tīras tirdzniecības un investīciju partnerības varētu palīdzēt samazināt beztarifu šķēršļus partnervalstīm, tostarp piemērojot mērķtiecīgus atbrīvojumus no konkrētiem ES tiesību aktiem vai lemjot par līdzvērtības atzīšanu; aicina Komisiju veicināt plašu ieinteresēto personu iesaisti no uzņēmumiem, jo īpaši MVU, arodbiedrībām, pilsoniskās sabiedrības un vietējām kopienām; uzsver savu vēlmi stiprināt parlamentāro sadarbību, pienācīgi pārbaudīt notiekošo īstenošanu un palīdzēt veidot cilvēku savstarpējo partnerību, kas būtu pamats turpmākiem savstarpējiem panākumiem;

70. prasa ievērojami uzlabot pārredzamību, demokrātisko pārskatatbildību un informāciju, stingrus uzraudzības un novērtēšanas mehānismus un regulāru ziņošanu;

71. prasa efektīvi izvērtēt “*Global Gateway*” projektu ietekmi vietējā līmenī, cita starpā to sociālos, vidiskos un ekonomiskos rezultātus, piemēram, to ieguldījumu nabadzības izskaušanā, kā arī to finansiālo un ekonomisko ilgtspēju, izmantojot tādus rādītājus, kas attiecas uz darbvietu radīšanu, sociālo iekļaušanu un dzimumu līdzsvaru, saskaņā ar globālajiem sociālajiem un cilvēkkapitāla mērķiem, piemēram, IAM un Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III;

72. turklāt aicina Komisiju sniegt pierādījumus par “*Global Gateway*” projektu sniegtajiem ieguvumiem vietējiem uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ilgtspējīgiem un iekļaujošiem uzņēmumiem, piemēram, kooperatīviem un sociālajiem uzņēmumiem, vietējām kopienām un darbaspēkam partnervalstīs; aicina Komisiju uzraudzīt un novērtēt projektu ietekmi un publicēt šādus pierādījumus, lai *ex ante* un *ex*

post nodrošinātu, ka “*Global Gateway*” projekti ievēro saistības cilvēktiesību jomā un tiem ir pozitīva ietekme uz vietējo ekonomiku, kā arī pozitīvs domino efekts, kas skar plašākas sabiedrības daļas; ņem vērā bažas, kas paustas pētījumos un izmeklēšanā par ārējām investīcijām, kuros dažkārt konstatēts, ka ir niecīgi pierādījumi par vietējiem ieguvumiem, tai skaitā labumu MVU un kopienām partnervalstīs;

73. aicina Komisiju izstrādāt jaunus instrumentus, kuru pamatā būtu uz pierādījumiem balstīta sistēma, lai uzraudzītu un novērtētu intervences pasākumu sadalījumu un ietekmi partnervalstīs, jo īpaši tādās jomās kā darbvietu kvalitāte un kvantitāte, iekļaujoša izglītība, veselība, dzīves līmenis, ietekme uz visneaizsargātākajām grupām, nevienlīdzība un sociāla kohēzija, pielāgošanās klimata pārmaiņām un vides aizsardzība, un vietējo uzņēmumu, tostarp MVU, attīstība, jo tas palīdzētu optimizēt un paplašināt pašreizējo ES intervences pasākumu un partnerību vietējo ietekmi un atbalstītu tādu turpmāku projektu izstrādi, kuriem ir ilgstoša ietekme partnervalstīs; atzinīgi vērtē nevienlīdzības rādītāju un distributīvās ietekmes novērtējumu kā noderīgus instrumentus “*Global Gateway*” projektu ietekmes uzraudzībai; lūdz sadalīt datus pēc dzimuma un vecuma, lai sekotu līdzi sieviešu un meiteņu iekļaušanai un ieguvumiem; uzsver, ka šāda empīriska pieeja uzlabo izdevumu pārredzamību un stiprina Parlamenta kā budžeta lēmējinstitūcijas uzraudzības lomu;

74. iesaka uzraudzīt Eiropas un vietējo uzņēmumu iesaistes pakāpi un sekmīgumu; turklāt iesaka uzraudzīt piegādes un vērtības ķēžu izveidi, inovācijas ieguvumus, noturību un ekonomisko pievienoto vērtību gan partnervalstīs, gan ES;

75. aicina Komisiju regulāri publicēt standartizētu, detalizētu un salīdzināmu statistiku par “*Global Gateway*” īstenošanu, cita starpā norādot ES un trešo valstu uzņēmumiem piešķirto iepirkumu un līgumu īpatsvaru, no katras dalībvalsts piesaistīto privāto investīciju apjomu un sadalījumu pa nozarēm un galvenos radītos ekonomiskos un sociālos ieguvumus, kā arī sniegt pierādījumus par ES garantiju, finanšu instrumentu un apvienotā finansējuma sviras efektu; uzsver, ka šādi dati ir būtiski, lai novērtētu “Eiropas satura” reālo līmeni “*Global Gateway*” projektos un nodrošinātu ieguldīto līdzekļu atdevi ES nodokļu maksātājiem; turklāt uzsver, ka ar šādiem pārredzamības pasākumiem būtu iespējams novērtēt, vai projekts sasniedz izvirzīto mērķi mobilizēt ievērojamu privāto kapitālu ilgtspējīgiem un stratēģiskiem projektiem;

76. atkārtoti pauž nepieciešamību pēc vienotas, publiski pieejamas metodikas iniciatīvā “*Global Gateway*” piesaistīto investīciju aprēķināšanai, tostarp skaidri nošķirot ES budžeta finansējumu, dalībvalstu iemaksas, privātā sektora līdzekļus un pārkvalificētos jau esošos projektus; aicina Komisiju publicēt revidētos datus par katru gadu;

77. atzinīgi vērtē nesenos uzlabojumus saistībā ar informācijas par "*Global Gateway*" sniegšanu Komisijas tīmekļvietnēs, taču uzsver, ka ir vajadzīga detalizētāka informācija par "*Global Gateway*" projektiem, atlases kritērijiem, finansējuma avotiem, *ex ante* ietekmes novērtējumiem, ieinteresēto personu līdzdalību, īstenošanas partneriem, vietējo pievienoto vērtību un gaidāmajiem, kā arī noteiktajiem rezultātiem, tostarp tirdzniecības ietekmes ziņā un attiecībā uz progresu IAM mērķu sasniegšanā; uzskata, ka pārredzamībai un efektīvai komunikācijai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu paredzamību, sekmētu partnervalstu uzticēšanos, nodrošinātu iepirkumus, radītu impulsu un parādītu "*Global Gateway*" pievienoto vērtību; pieņem zināšanai Komisijas priekšlikumu par jaunu izsekošanas un snieguma satvaru, kam būtu jāpalīdz racionalizēt uzraudzību un ziņošanu, pamatojoties uz galvenajiem snieguma rādītājiem; norāda, ka daudzās partnervalstīs ierobežota informētība par iniciatīvu "*Global Gateway*" joprojām ir ievērojams šķērslis tās panākumiem; tāpēc prasa palielināt pamanāmību, izmantot pārliecinošāku argumentāciju un formulēt saskanīgu komunikācijas stratēģiju;

78. pauž nožēlu par to, ka zīmols "*Global Gateway*" joprojām nav atzīts un pamanāms, jo īpaši partnervalstīs; tādēļ prasa izstrādāt ar pietiekamiem resursiem nodrošinātu, skaidru un koordinētu komunikācijas stratēģiju, kas ietver daudzvalodu komunikāciju, kurā galvenā uzmanība pievērsta ES un partnervalstu interesēm un vietējo ieinteresēto personu ieguvumiem kā Eiropas pozitīvajam piedāvājumam;

79. mudina Komisiju uzlabot Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai plus īstenošanas pārredzamību, publicējot detalizētu, regulāri atjauninātu informāciju par garantijas nolīgumiem, parakstītajiem un izmaksātajiem ieguldījumiem, īstenošanas partneriem un saņēmējiem, kā ieteikusi Eiropas Revīzijas palāta;

80. prasa stratēģiju "*Global Gateway*" kodificēt un integrēt instrumenta "Eiropa pasaulē" regulā, kas jāpieņem pirms nākamās daudzgadu finanšu shēmas 2028.–2034. gadam; uzskata, ka ir steidzami nepieciešams veikt šādu uzlabojumu, lai nodrošinātu pilnvaru juridisko noteiktību un pārredzamību; uzsver Parlamenta vadošos principus šajā sakarā, proti, "*Global Gateway*" pārvaldības padomes centrālo operatīvo lomu projektu definēšanā un atlasē, pāreju no Komisijas virzītas pieejas uz augšupēju pieeju, kas vērsta uz pārveidojošu ilgtspējīgu programmu savstarpējās interesēs, un uzņēmējdarbības nozaru, partneru un Parlamenta ciešāku iesaisti, kā arī lielāku pārskatatbildību;

Turpmākais finansējums un iepirkums

81. uzsver, ka finanšu instrumenti, kas valstu un Eiropas līmenī ir pieejami "*Global Gateway*" projektiem, ir jāpielāgo, lai ņemtu vērā stratēģisko kontekstu, piegādes ķēdes prasības, nozaru specifiku un

konkurences apstākļus, un būtu jāpārveido par instrumentu kopumu, kas ļauj veidot savstarpēji izdevīgas partnerības un vienlīdzīgus konkurences apstākļus Eiropas uzņēmumiem partnervalstīs; uzsver, ka ir fundamentāli svarīgi līdzsvarot OAP un cita veida finansējumu; atgādina Komisijai par pašreizējo prasību, ka vismaz 93 % no *NDICI* – "Eiropa pasaulē" izdevumiem ir jāatbilst OAP kritērijiem;

82. pauž viedokli, ka būtu jāiezīmē noteikts skaits pamatprojektu ES ekonomikas noturības mērķa sasniegšanai;

83. uzsver, ka saskaņā ar iniciatīvu "*Global Gateway*" īstenoto projektu pamatā ir ES privātā sektora, partnervalstu un uzticamu partneru iesaiste; uzsver, ka ES struktūrām vai līdzīgi domājošiem partneriem ir jāveido ievērojama daļa no visiem konsorcijiem, kas piedalās "*Global Gateway*" projektos;

84. uzsver, ka to, vai "*Global Gateway*" projekti būs sekmīgi vai nesekmīgi, stipri ietekmē iepirkuma politika, pienācīgas rūpības procesi un piedāvājumu konkursu koncepcija; prasa izmantot vides, sociālos un pārvaldības kritērijus, kā arī kritērijus, kas attiecas uz kvalitāti, inovāciju, noturību un Eiropas līdzdalību, kā arī drošību, uzticamību, ilgtspēju un konkurētspēju; aicina Komisiju definēt jēdzienu "stratēģisks iepirkums" un nodrošināt, ka iepirkuma procedūrās un projektu atlases kritērijos tiek atspoguļotas iepriekš minētās prasības, uzsverot, ka kvalitātes kritērijiem jābūt svarīgākiem par cenu, ir jāsaglabā pārredzamība, jāveicina konkurence un saimnieciskais izdevīgums, jāaizsargā ES stratēģiskās intereses un autonomija, kā arī jāpieskaņojas tās vērtībām; prasa Komisijai apsvērt pielāgojumus savā pieejā publiskajam iepirkumam un pieņemt noteikumus, ar kuriem Eiropas uzņēmumiem tiktu nodrošināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi;

85. aicina Komisiju ieviest šādus atbilstības kritērijus uzņēmumiem, kas piedalās "*Global Gateway*" projektos, lai uzņēmumi no ES, līdzīgi domājošām valstīm un partnervalstīm vienmēr saglabātu operatīvo kontroli attiecīgajos projektos;

86. uzteic Eiropas Investīciju banku (EIB) par nākšanu klajā ar stratēģiskā iepirkuma ceļvedi un to, ka ES uzņēmumi jau ir īstenojuši būtisku daļu EIB finansēto projektu; aicina EIB kritiski novērtēt un mainīt savu pieeju, kam raksturīga izvairīšanās no riska;

Tirdzniecības un investīciju veicināšana

87. uzsver, ka attiecībā uz projektiem, kuriem ir tirdzniecības un investīciju dimensija, "*Global Gateway*" būtu jāuzlabo un jāveicina savstarpēji izdevīgas tirdzniecības un investīciju attiecības, jo īpaši attīstot un atverot jaunus tirdzniecības maršrutus un uzņēmējdarbības iespējas, kas būtu pieejamas arī MVU, un atbalstot tirdzniecību veicinošas infrastruktūras attīstību un modernizāciju, kas ir būtiski, lai risinātu augsto tirdzniecības izmaksu problēmu; atzīst, ka arvien konkurētspējīgākā globālajā vidē, kurā atkarību no

tirdzniecības lielā mērā izmanto kā ieroci un ekonomiskās piespiešanas instrumentu, "*Global Gateway*" ir ļoti svarīga loma piegādes ķēžu dažādošanas atbalstīšanā, kritiskās atkarības mazināšanā galvenajās nozarēs, ES ģeopolitiskās pozīcijas stiprināšanā un tās stratēģiskās noturības, ekonomiskās drošības un ilgtermiņa konkurētspējas uzlabošanā, kā prasīts M. Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni, vienlaikus saskaņā ar principu par politikas saskaņotību attīstībai atbalstot partnervalstu attīstības prioritātes un atzīstot to demokrātiskos lēmumu pieņemšanas procesus;

88. uzsver, ka "*Global Gateway*" investīciju panākumi ir atkarīgi no stabilas un paredzamas tirdzniecības sistēmas; prasa, lai "*Global Gateway*" investīcijas attiecīgā gadījumā ietvertu tirdzniecības atvieglošanas pasākumus, kas partnervalstīm nodrošina reālus, ilgtspējīgus ieguvumus attīstības un piekļuves tirgum ziņā un lielākas eksporta iespējas; prasa nodrošināt sinerģiju starp "*Global Gateway*" iniciatīvām un ES tirdzniecības politiku, tostarp tirdzniecības nolīgumiem, kā arī īstenošanas prioritātēm saskaņā ar nolīgumu tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļām, vispārējo preferenču shēmu un citiem esošajiem tirdzniecības satvariem un mehānismiem; uzsver, ka, lai nodrošinātu šādu sinerģiju, ir arī jāveic "*Global Gateway*" pamatprojektu drošības un stratēģiskā riska pārbaude, jo īpaši gadījumos, kad valsts kontrolēti uzņēmumi no autoritārām valstīm var iegūt kontroli pār kritisko digitālo, jūras, transporta, enerģētikas vai sakaru infrastruktūru; aicina *Global Gateway* pienācīgi saskaņot ar PTO noteikumiem un, ciktāl iespējams, atbalstīt partnervalstu iekļaušanu uz noteikumiem balstītā reģionālajā un globālajā tirdzniecības sistēmā; aicina Komisiju novērtēt "*Global Gateway*" radītās tirdzniecības un investīciju plūsmas;

89. prasa iniciatīvā "*Global Gateway*" tiešāk iesaistīt privāto sektoru, veicinot tirdzniecību un investīcijas, un nodrošināt Eiropas uzņēmumu apņemšanos iesaistīties pamatprojektos partnervalstīs;

90. prasa palielināt tehnisko palīdzību, lai atbalstītu institucionālās spējas un regulējuma reformu, jo īpaši nolūkā racionalizēt tirdzniecības procesus un stiprināt partnervalstu spēju nodrošināt atbilstību starptautiskajiem standartiem, tai skaitā sanitārajiem un fitosanitārajiem standartiem, tehniskajiem un ilgtspējas standartiem, muitas dienestu digitalizācijai un vērtības ķēdes izsekojamībai; uzsver, ka *Global Gateway* tomēr ir jāievēro iekšzemes regulatīvā telpa un tā nedrīkst būt atkarīga no regulatīvajām reformām, kas vājina regulatīvās iestādes;

91. prasa ar "*Global Gateway*" atbalstīt tirdzniecību veicinošus projektus, ar kuriem var panākt sociāli iekļaujošu un vidiski ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, integrāciju un darbvietu radīšanu un kuros tiek ievērotas cilvēktiesības; uzsver, ka šos projektus, jo īpaši transporta koridorus, nedrīkst īstenot, pasliktinot

nodarbinātības apstākļus vai darba un vides aizsardzību; prasa garantēt, ka projekti uzlabo savstarpējo konkurētspēju, tostarp nodrošinot saskaņotību ar klimata mērķiem un atbalstot atbilstību ar tirdzniecību saistītajiem autonomajiem ES ilgtspējas pasākumiem, ar kuriem novērš oglekļa emisijas un nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un aizsargā cilvēktiesības; uzskata, ka "*Global Gateway*", cenšoties nodrošināt zaļajai pārkārtošanai un ES ekonomiskajai drošībai vajadzīgo kritiski svarīgo izejvielu noturīgu piegādi, būtu jāņem vērā iekļaujoša attīstība un jānodrošina, ka tirdzniecības partneri gūst labumu no resursu ieguves, izmantojot pārstrādi uz vietas un prasmju un zinātības nodošanu, un jārada pievienotā vērtība vietējām kopienām; atgādina, ka saskaņā ar ES zaļās diplomātijas centieniem "*Global Gateway*" būtu jāveicina enerģētikas pārkārtošana; prasa, lai "*Global Gateway*" finansējums nodrošinātu saderību ar ES standartiem, pārredzamām procedūrām un vides, sociālo un pārvaldības standartu ievērošanu, cita starpā izmantojot pastāvīgas uzraudzības sistēmas;

Finanšu instrumenti

92. uzsver, ka ES ir īstenojusi attīstības finansēšanas un uz garantijām balstītas investīciju darbības jau krietni pirms "*Global Gateway*" darbības sākuma 2021. gadā, tostarp izmantojot Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus;

93. aicina Komisiju veikt ietekmes novērtējumu par Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai un Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus, uz kuru pamata būtu jāveido nākamais fonds "Eiropa pasaulē", kas nākamajā daudzgadu finanšu shēmā atbalstīs "*Global Gateway*" un kam arī jāmēra progress, kas panākts nevienlīdzības samazināšanā un cilvēces attīstības, iekļautības un piekļūstamības veicināšanā, kā arī sociālo un vides standartu veicināšanā; uzstāj, ka visu turpmāko finanšu instrumentu pamatā jābūt pašreizējā finansējuma rūpīgam novērtējumam; uzskata, ka ir vajadzīga lielāka pārredzamība un plašāka ziņošana, kā arī jāuzlabo riska pārvaldības un pārvaldes struktūras, arī budžeta nomenklatūras detalizētības izteiksmē; uzskata, ka šķēršļi, kas pašlaik neļauj Eiropas MVU plašāk piedalīties "*Global Gateway*" projektos, būtu jālikvidē, vienlaikus atzīstot grūtības, kas izriet no finansēšanas vērienīguma un apstākļa, ka nozīmīgi privāto sektoru pārstāvoši partneri ir starptautiskie uzņēmumi;

94. uzsver, cik svarīga ir iekļaujoša Eiropas komandas pieeja; mudina Komisiju, EIB, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banku un valstu attīstības finansēšanas iestādes izstrādāt un īstenot "*Global Gateway*" riska mazināšanas instrumentus, lai padarītu tos vienkāršākus un paredzamākus, un strādāt tā, lai aktīvi atvērtu piekļuvi uzņēmumiem no visām dalībvalstīm, tostarp tām, kurām nav valsts attīstības finansēšanas iestāžu, nodrošinot samērīgas piekļuves prasības un pielāgotas iespējas MVU, un izstrādāt īpašas politiskā riska apdrošināšanas shēmas "*Global Gateway*" projektiem;

95. uzsver, cik svarīgi kā “*Global Gateway*” instrumentu kopuma neatņemami komponenti ir tirdzniecības un eksporta veicināšanas instrumenti, tostarp eksporta kredīta aģentūras, garantijas, apdrošināšanas produkti un darījumdarbības partnerības; mudina Komisiju un dalībvalstis uzlabot koordināciju eksporta kredīta aģentūru izmantošanā, ekonomikas diplomātijas darbībās un augsta līmeņa politiskajos apmeklējumos saskaņā ar Eiropas komandas pieeju, lai veicinātu Eiropas uzņēmumu, jo īpaši MVU, ilgtspējīgu eksportu uz partnervalstīm un ienākšanu to tirgū; prasa ieviest stingrus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību starptautiskajiem noteikumiem, ES mērķiem attīstības jomā un ES standartiem cilvēktiesību, vides, klimata pārredzamības un parāda ilgtspējas jomā;

96. prasa Komisijai un dalībvalstīm nodrošināt pilnīgu pārredzamību par visām darbībām, kas ietver Eiropas eksporta kredīta aģentūru un attīstības finansēšanas iestāžu kopīgu vai koordinētu rīcību, tostarp publicēt projektu atlases kritērijus, saņēmējus un ietekmes novērtējumus;

97. atgādina, ka attīstības jautājumos specializētā Eiropas Investīciju bankas nodaļa EIB *Global* ir viena no galvenajiem “*Global Gateway*” īstenotājiem, un tāpēc tiek sagaidīts, ka tās projektos tiks piemēroti visaugstākie pārredzamības un pārskatatbildības standarti; mudina Komisiju un īstenošanas partnerus laikus un piekļūstamā veidā publiskot attiecīgo informāciju; mudina Komisiju maksimizēt sadarbību ar EIB kā ES banku, kas būtu jāatspoguļo nākamajā daudzgadu finanšu shēmā; mudina attīstības finansēšanas iestādes, kuras īsteno “*Global Gateway*” projektus, piemēram, EIB, nodrošināt visu ar projektiem saistīto parādsaistību novērtējumu publisku pieejamību; atkārtoti prasa nodaļas EIB *Global* galveno uzmanību pievērst taisnīgai un ilgtspējīgai attīstības programmai saņēmējvalstīs;

98. uzsver, ka attiecīgos gadījumos ir vairāk jāizmanto apvienotais finansējums un koncesiju instrumenti, lai projekti būtu komerciāli dzīvotspējīgi; atzinīgi vērtē EIB centienus vēl vairāk palielināt efektivitāti un racionalizēt procesus, tostarp, kad vien iespējams, savstarpēji paļaujoties uz īpašiem Eiropas komandas partneriem;

99. turklāt prasa veikt novērtējumu par apmēru, kādā iniciatīvā “*Global Gateway*” ar EIB palīdzību būtu iespējams piesaistīt OAP līdzekļus, arī lai skaidrāk nošķirtu ES konkurētspējas programmu, ko finansē no līdzekļiem, kas nav OAP finansējums, no attīstības programmas, ko finansē ar OAP līdzekļiem; norāda, ka jaunām un novatoriskām tehnoloģijām un MVU ir vajadzīgi īpaši finansēšanas instrumenti, un ka būtu jānodrošina gan dotācijas, gan aizdevumi, riska mazināšanas instrumenti, kā arī, iespējams, pašu kapitāls;

100. atgādina, ka visaugstākie standarti attiecībā uz pārredzamību un pārskatatbildību ir jāievēro gan EIB *Global*, gan tāpat arī citām

“*Global Gateway*” īstenošanā iesaistītām daudzpusējām attīstības bankām; uzsver, ka visām daudzpusējām attīstības bankām, kas piedalās “*Global Gateway*” darbībās, ir jāpierāda attīstības papildināmība, jāatturas no prakses, kas palielina parāda radītu neaizsargātību partnervalstīs, un jāsaskaņo finansēšana ar taisnīgiem, ilgtspējīgiem un vietēji izdevīgiem attīstības rezultātiem; aicina Komisiju nodrošināt pilnīgu atbilstību šiem principiem;

°

° °

101. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Padomei un Komisijai.